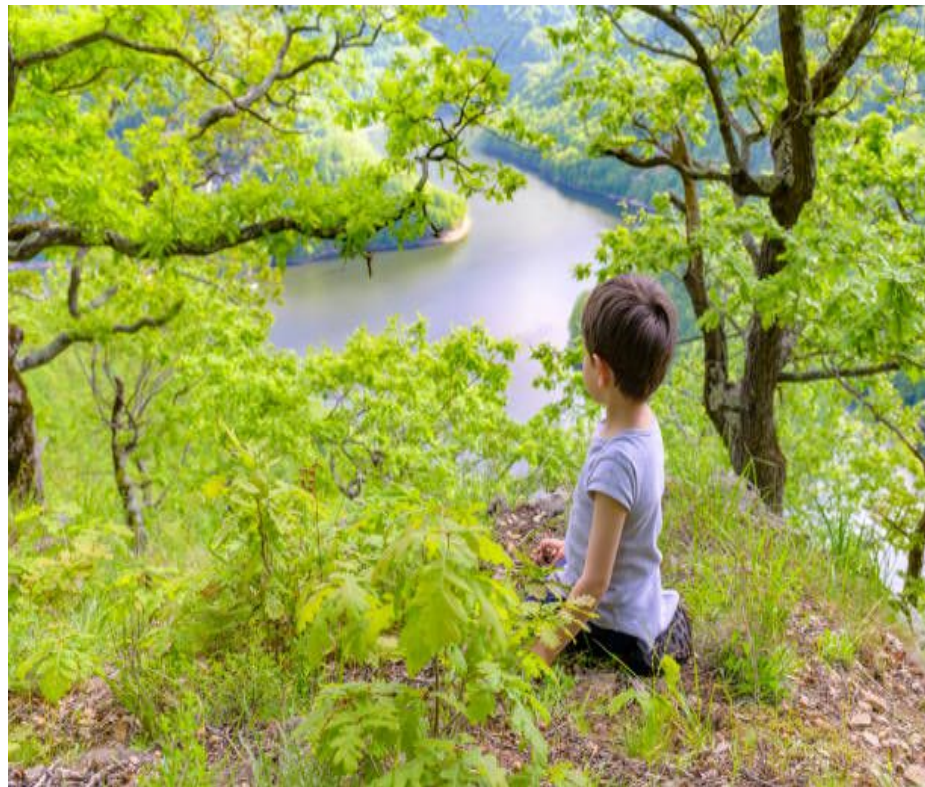


# Het Zorglandschap van het jonge kind (0-4 jaar)

*Hoe bibliotheken kunnen bijdragen aan zorg en ontwikkeling voor jonge kinderen*



Nederlands  
Centrum  
Jeugdgezondheid



**Welkom !**

**bij deze online bijeenkomst  
voor bibliotheken en  
provinciale  
ondersteuningsinstellingen  
(POI's)**

**16 oktober 2024  
15.30-17.00 uur**

## Wat is de bedoeling? Door Erica Vos-Meijer

*“ Een goed beeld hebben van het zorglandschap, is essentieel en helpend om makkelijker samenwerkingen op te kunnen starten en goed in te kunnen spelen op de kansen die zich voordoen ”*

# TWEE VRAGEN VOOR JULLIE

1. Ga even staan als je .....

**A** > van een bibliotheek bent

**B** > als je van een POI bent



# Twee vragen voor jullie

## 2. Ga even staan als je .....

**A** > je bezig houdt met de jeugd kant vd gezinsaanpak. Ga dan nu staan

**B** > je bezig houdt met de ouderkant van de gezinsaanpak? Ga dan nu staan

# Wie heeft nog niet gestaan?

**Ga even staan .....**

**> vertel waar jij je mee bezig houdt**



## Doel van de presentatie?

- Overzicht van het zorglandschap voor kinderen van 0-4 jaar.
- Inspiratie voor de rol van bibliotheken in dit landschap.

## We bespreken:

1. De verschillende zorgspelers
2. Rol en timing van zorgverleners
3. Al bestaande initiatieven voor bibliotheken
4. Conclusie en kansen



# Zorg spelers voor jonge kinderen (0-4 jaar)

## Primaire spelers:

- Ouders en verzorgers
- Consultatiebureau (CB)/Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Huisarts

## Ondersteunende spelers:

- Kinderopvang/kinderdagverblijven
- Specialisten (logopedie, fysiotherapie)
- Gemeente en CJG
- Kraamzorg (0-10 dagen postpartum)

# De geboorteketen



- ❖ **Verloskundige zorg:**
- ❖ **Kraamzorg**
- ❖ **Jeugdgezondheidszorg (JGZ)**

# Verloskundige zorg:

- **Fase:** Tijdens de zwangerschap en tot ongeveer 6 weken na de bevalling.
- **Focus:** Gezondheid van moeder en baby tijdens zwangerschap en bevalling, herstel na de bevalling.
- **Gesprekken:** Medisch gericht, met aandacht voor gezondheid van moeder en baby, voorbereiding op de bevalling en het herstel.

# Kraamzorg

- **Fase:** Direct na de bevalling, tot 8-10 dagen postpartum.
- **Focus:** Praktische ondersteuning bij de verzorging van moeder en baby, observeren van gezondheid, (vroeg) signaleren van problemen.
- **Gesprekken:** Praktisch en zorggericht, met aandacht voor dagelijkse

# Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

- **Fase:** Vanaf ongeveer 2 weken na de geboorte tot 18 jaar, met de nadruk op de eerste levensjaren.
- **Focus:** Preventieve gezondheidszorg, monitoren van groei en ontwikkeling van het kind, vaccinaties, opvoedingsadvies.
- **Gesprekken:** Preventief en ontwikkelingsgericht, met aandacht voor groei, ontwikkeling, vaccinaties, en opvoeding.

# Bestaande initiatieven/kansen voor bibliotheken

- ❖ **Vroege geletterdheid & taalontwikkeling**
- ❖ **Ouderondersteuning & Educatie**
- ❖ **Educatieve Omgeving**

# Vroege geletterdheid & taalontwikkeling

- ❖ **BoekStart:**
  - Samenwerking met consultatiebureaus
  - Gratis lidmaatschap en boekjes voor baby's
  
- ❖ **Voorleesactiviteiten:**
  - Regelmatige voorleesuurtsjes in de bibliotheek
  
- ❖ **Samenwerking met JGZ, kinderopvang en CJG**

# Ouderondersteuning & educatie

## ❖ **Ouderbijeenkomsten en Workshops:**

- Thema's: taalontwikkeling, gezondheid, opvoeding
- Samenwerking met JGZ, consultatiebureau

## ❖ **Informatievoorziening :**

## ❖ **Cursussen en Trainingen:**

## ❖ **Taalhuis en Taalcafés:**

- Taalondersteuning voor ouders om de taalontwikkeling van hun kind te verbeteren



# Educatieve Omgeving

- ❖ **BoekStart-hoeken en Educatieve Spelhoeken:**
  - Ingericht voor kinderen en ouders om samen te lezen en te spelen
  - Bevorderen van taal- en sociaal-emotionele ontwikkeling
  
- ❖ **Interactieve activiteiten:**
  - Muziek- en beweegactiviteiten om motorische en taalontwikkeling te stimuleren

# **Al veel initiatieven** met focus op:

- ❖ **Vroege geletterdheid & taalontwikkeling**
- ❖ **Ouderondersteuning & educatie**
- ❖ **Educatieve Omgeving**

# Welke kansen zien jullie nog meer ?



# Welke kansen zien jullie nog meer ?

.....

- Speel- en Leeromgevingen in de Bibliotheek
- Gezondheid en Welzijnsinitiatieven
- Toegankelijkheid en Inclusie
- Het Gebruik van Digitale Middelen
- Taal en Multiculturele Ondersteuning
- Geïntegreerde oudercursussen
- Gezamenlijke voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren.

# Al veel initiatieven met focus op:

- ❖ **Vroege geletterdheid & taalontwikkeling**
  - ❖ **Ouderondersteuning & educatie**
  - ❖ **Educatieve Omgeving**
- 
- + **Algemene ontwikkeling- & opvoedondersteuning ??**

# Hoe kun je bv aan sluiten bij deze potentiële partners?

- ❖ Netwerken
- ❖ Samenwerken
- ❖ Gezamenlijke opleiding
- ❖ Samenwerken met ouders

# Samenvattend

Bibliotheken kunnen een centrale rol spelen in de ontwikkeling van kinderen van 0-4 jaar, niet alleen door het **bevorderen van geletterdheid**, maar ook als **ontmoetingsplek** en **kenniscentrum voor ouders**. Door **samen te werken** met andere zorg spelers in het zorglandschap, kunnen bibliotheken **bijdragen aan de algehele gezondheid en ontwikkeling van jonge kinderen en de opvoedingsvaardigheden van ouders versterken**.



**WIL JE SNEL GAAN, GA ALLEEN. WIL JE VERDER KOMEN, GA SAMEN.**

**KENIAANS GEZEGDE**



IKONE



Vragen?



# Hartelijk dank !

Deel met welke inspiratie jij aan de gang gaat in de chat voordat je uitvliegt.

## Ellen-Joan Wessels

Adviseur

06 13 27 67 62

[ejwessels@ncj.nl](mailto:ejwessels@ncj.nl)

werkdagen: ma | di | wo | do | vr

[LinkedIn](#)

Nederlands Centrum

Jeugdgezondheid

[ncj.nl](https://ncj.nl)



# Extra: Opgehaalde vragen

## Extra: Welke samenwerkingsverbanden zijn er binnen de geboortezorg?

1. De **VSV's** : De Verloskundig Samenwerkingsverband
2. Integrale Geboortezorg (**IGO**)
3. Regionale Transmurale Afspraken (**RTA**)
4. Samenwerkingsverbanden Kraamzorg en Verloskundigen

## Extra: Is er ergens een plek waar je alle samenwerkingsverbanden terug kan vinden?

Je kunt gebruik maken van:

- a. Het **College Perinatale Zorg (CPZ)**
- b. [Perined](#)

# Extra: Wie spelen er allemaal een rol in de geboortezorg? De zogeheten ketenpartners?

*Een goede samenwerking is van belang voor:*

- a. de **kwaliteit** van zorg
- b. de **continuïteit** van zorg
- c. de zorg **aangenaam** en **overzichtelijk** te maken voor de zorgafnemer

# Extra: Wie spelen er allemaal een rol in de geboortezorg? De zogeheten ketenpartners?

*Afspraken worden gemaakt over*

- ★ *hoe en wanneer cliënten worden **doorverwezen**,*
- ★ *wie **verantwoordelijk** is voor welke zorg,*
- ★ *hoe **expertise** te **delen** en elkaar op de hoogte te houden van **ontwikkelingen** in de zorg.*
- ★ ***risicosituaties**/complexe zwangerschappen ( diabetes, hypertensie, of meerlingen) in prenatale overlegstructuren door gynaecologen, verloskundigen ea betrokkenen.*
- ★ *Hoe **bevorderen** we de **samenwerking** en zorgen we voor een uniforme, kwalitatieve zorg voor alle zwangere vrouwen en pasgeborenen in Nederland.*

# Extra: Wie spelen er allemaal een rol in de geboortezorg? De zogeheten ketenpartners?

Geboortezorg Organisaties zoals oa:

1. De **K**oninklijke **N**ederlandse **O**rganisatie van **V**erloskundigen (KNOV)
2. De **N**ederlandse **V**ereniging voor **O**bstetrie en **G**ynaecologie (NVOG)

hebben richtlijnen en protocollen opgesteld over:

- a. de **begeleiding** van normale en risicovolle zwangerschappen
- b. hoe te handelen bij **complicaties**, en
- c. de **samenwerking** tussen verloskundigen en ziekenhuizen.

Deze afspraken zijn vastgelegd in **LSA's**: de **Landelijke Samenwerkingsafspraken (LSA) Geboortezorg**



## **Extra: Hoe zit het met privacy als je vanuit verschillende organisaties werkt rondom een kind. We willen goed doorverwijzen etc. maar kan dat eigenlijk wel.**

*Ja, het is mogelijk om goed door te verwijzen en samen te werken rond een kind, mits je voldoet aan de privacyregels van de **AVG** en andere relevante wetgeving, zoals de **WGBO** en **Jeugdwet**. Dit betekent dat **toestemming van de ouders** vaak een noodzakelijke voorwaarde is en dat er duidelijke **afspraken** moeten worden gemaakt over **welke gegevens worden gedeeld en waarom**. Zorg voor een **transparante** werkwijze, **documenteer** toestemming correct, en zorg dat alle betrokken organisaties op de hoogte zijn van hun verantwoordelijkheden rondom privacybescherming.*

# Extra: De Bibliotheek als Ondersteunende Partner in de Geboorteketen

*De bibliotheek kan een enorm waardevolle samenwerkingspartner zijn binnen de geboorteketen door een veilige en toegankelijke plek te bieden voor educatie, voorlichting en ondersteuning van ouders en kinderen in de cruciale eerste levensjaren. Door de focus te leggen op laagdrempeligheid, vroege geletterdheid, en ouderondersteuning voegen zij waarde toe. Samenwerking tussen bibliotheken en de geboorteketen kan de preventieve zorg aan gezinnen met jonge kinderen enorm versterken en bijdragen aan een gezonde start voor alle kinderen.*

# Extra: De Bibliotheek als Ondersteunende Partner in de Geboorteketen

- 1. Stimuleren van Vroege Geletterdheid*
- 2. Ouders Beter Voorbereiden op Opvoeding*
- 3. Verlagen van Drempels voor Kwetsbare Gezinnen*
- 4. Ondersteunen van Gezonde Ontwikkeling*
- 5. Versterken van de Oud-kind Relatie*
- 6. Bijdragen aan Preventie van Taal- en Ontwikkelingsachterstanden*
- 7. Brede Maatschappelijke Ondersteuning*
- 8. Samenwerking op het Gebied van Digitale Geletterdheid*
- 9. Gezamenlijke Preventie en Voorlichting*

# Extra: Tips

## ★ Verloskundige uit Den Haag bezoekt de bieb met groep om zwangeren te verbinden met hun wijk

- [TNO-pilot wijkgerichte groepszorg.](#)
- Turkstalige centering-groepen